

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКІЙ

СКОРОТЕЧА.

(Courier.)

Число 18.

Четвртакъ 4 Марта 1843.

Год. II

ТУГА ГРЛИЦЕ У СНУ.

(проду жени и конацъ).

Та казуйте ми летнѣ друге!
 Ни је л' с' другой приволео люби;
 Ил' с' уморенъ растае са душомъ,
 Те га не ма целогъ белогъ данка.
 Казуй зебо мила другарицо!
 Шта ми куняшъ? за чемъ ли ми венешъ,
 Те не ѡникнешъ у наилепше доба.
 Кадъ ти теке листъ одъ сунца чува,
 И илакъ ветрић у перца се краде;
 Крвцу лади, око срдца ради,
 Докъ на уста песмицу измами,
 Па стостручно по горици рои —
 Казуй мени, каква т' туга снађе! —
 Како не бы друго туговала,
 Кадъ помислишъ на кукавну любу:
 Ђеръ самъ и я свогъ имала друга,
 Кой садъ лјето у горицу зађе,
 Да ужитакъ себи напабирчи;
 Не враћа се до данашњегъ данка;
 О растанка! о горкога часа!
 Твой је голубъ на тополи гук'о,
 И у јарко бленуо сунашце,
 Ко растанку да с' надао своме.
 Изъ прикрајка грдобра га мерка;
 Цевъ ти дугу са рамена скида,
 Пакъ се тио тополи прикраде.
 Текъ што луче на нишанъ иревати,
 Муню сину на грлић избія,
 Грому ти пуче, листъ тополи свуче:
 Ђину луче, више не прогука,
 Сза му се крозъ ребра увуче,
 Тежко зрице клону му на срдце,

На одушку куља бистра крвца,
 Трипутъ зевну, трипугъ съ душомъ бори с'
 Тежко му се растати са горомъ
 Некте пустит' изъ ноката листка,
 Догодъ крвца путиће просеца!
 Кадъ изветри на одушку душу,
 Главу сави на слабачку страну;
 Белина му очице прекрили:
 Одъ гране се и листка опрашта,
 У зелену детельину пада.
 Грдобра му хитро скепа тѣло
 Па га ниже на почетакъ низа
 Брчно перце крозъ рић му меће:
 Укину га съ света безъ опела!
 То самъ видла, то ти право кажемъ.

Ахъ! о горо, лишила се лада!
 Лепогъ рува и шуискога цвета!
 И досадъ су пролетали друзи,
 Али ви су померали пута.
 И ты ловче, птичий несрѣћниче;
 Да Богъ да ти искочило зрице,
 Оно зрице, што ти пита срдце.—
 Ал' самъ тужна я краткога века:
 Зорница је нашъ састанакъ сплела,
 Ко єсень данъ штоно сплете свилу.
 Вече настъ в растанкомъ проклело:
 О месече! казуй кратка пута
 Поточићу где се мой другъ бави:
 Замутит' ћу клюноизъ бистру воду,
 Напит' ћу се, животъ прекинути,
 Некъ с' растанакъ грли са станкомъ! —

Текъ то снила, пробудила друга:
 Шта се трзашъ мила голубице!
 Кадъ јоштъ рана не цвркуће ласта,
 Ово баше голубови речи.

Чуданъ самъ ти санакъ я уснула,
У сну самъ те иллыкъ изгубила;
На яви мн голубъ рану вида.—
Шта е Боже! перво овогъ света
Кадъ се у сну мысла наше рое;
Кадкадъ мире, душу беспокое,
То из рече, а зорица ниче.—

ПУТОВАНЬ СРЕЗНЬВСКОГА ПО СЛАВЕНСКИМЪ ЗЕМЛЯМА.

I. Ческа и Моравска.

(продуженіе)

Бринъ ни е богатъ, али ни е ни оскуданъ на Славенолюбцима. Овде не влада међу ньима братска любовь и согласie као у Прагу. Премда се и у Прагу младежъ одъ стари дели, нити оће обучения, искуства ныина на корыстъ свою да обрати: но опеть у Берлину има людій, кои се заиста почитую и похвалою. Ученый Археологъ и Историографъ Бодекъ познатъ в зборъ свогъ богатогъ, моравскогъ Дипломаторијома; ал' юштъ више заслужуе, да се позна зборъ свое велике учености у повести средни времена о Чесской, Моравии и околнымъ предѣлима. Онъ много скупля материјала, да моравску ономастику изда: тако е исто нѣговъ саборъ моравски идиотизама, кои су понайвише етнографично списани, пунъ сокровишта. А трећа му е свезка Дипломаторијома већъ за печатњу готова. Професоръ Цакъ се већъ бавио са ческо-славенскомъ грамматикомъ и трудио се, да народна нарѣчја съ книжевнимъ јзыкомъ у близју свезу доведе, а правила наклоненія опеть да разпростраани. Зацело ће му Грамматика скоро на светъ изићи. Професоръ Клацелль єданъ е одъ найболъи чески стихотворца; а споменутый Професоръ Суссилъ познатъ е по свомъ изданју моравски, народны песама; за

кои продуженіе и поправљанъ юштъ много материјала има. Профессоръ Кински сабира додатке за Юнгмановъ словаръ, и овай е єданъ одъ првы био, кои е съ Юнгманомъ много томе принео, да опеть чесска литература ожиши.—Писателю Охералу, кои е истина више на немачкомъ јзыку писао, благодаримъ за многе, о моравской етнографији примѣчанія достойне вѣсти. Тако исто дужанъ самъ му захвалити на славенскомъ јдномъ съ кирилски слови писаномъ рукопису, кои е съ почетка юштъ деветогъ века писанъ.

По заниманию момъ у Брину съ моравскимъ нарѣчјемъ пођемъ мало пешке у западну Моравију путовати, да бы се съ чистымъ моравскимъ нарѣчјемъ упознао, и дођемъ у Олмицъ. Особито мило ми е было, што самъ се са овашњимъ Професоромъ чесске литературе Сцемберомъ упознао. Онъ е юштъ младъ, али просвещенъ и раденъ човекъ, кои са своимъ пословима лепо управља. Као Професоръ великий упливъ има на свој ученике, особито светује јий и наводи, да ческиј јзыкъ уче, и самъ неутрудно занима се съ онимъ, што е само моравскогъ народа. Съ нимъ прођемъ Хану, моравску Палестину, (као што е они зову) дођемо и до собственогъ нарѣчја, почнемо песме и гаталице скупљати, и тако скупљаюћи дођемо у предѣљъ, где сами Власи живе. Найпосле дођемъ и у Тропаву; но у овой вароши ништа важногъ не нађемъ. Директоръ Музеума Енсъ, сачинjava нека важна списанія о Аустрийской Шлезіи, но о ческомъ јзыку и о Шлезијскомъ Славенима ништа не зна. Изванъ Тропаве проходао самъ се по славенскимъ окружјима, да бы се съ јзыкомъ упознао.

Моравска има 2,150,000 житеља, одъ кои су 1,485,000 Славени, (едно 33,000 Израилита, а други су Немци).

Блондже. Меттера

У варошима међу Славенима средињгъ и вишегъ реда немачкиј взыкъ влада. Немци обитаваю на рѣки Тая одъ юга преко 390 Н. Б. одъ западни моравски граница, до Мораве, а и око Иглаве, Брина, Олмица, а понайвише у съверозападнимъ брдама. Граница између Славена и Немаца само овако може се разделити; починѣ се на прусско-шлезской граници, и савіа се између Егерндорфа и Тропаве до Кенигсберга, после управо къ югу до Штамберга, а одавде опетъ управо къ западу не далеко одъ Найтичена, Вайскирхена и Вистернице, потомъ къ съверозападу поредъ Штернберга и Шумберга, а затымъ къ югу одъ Шумберга до Миглице иде и най-после къ югозападу на ново се кодъ Брисаве ческской међи савіа. Дакле по овемъ начину у Моравской Немци обитаваю по већој части на границама. Моравски Славени у своимъ нарѣчјима и у обычайма доста се разликују, но опетъ сви принадлеже (изузевши до 11,000 Хорвата, кои су на Аустријской међи) чехославенскомъ племену. Ови Хорвати јднаке нарави и нарѣчје съ унгарскимъ Хорватима имају. А остала племена ова су: прави Моравци, Ханаџи, моравски Славаци, Власи, Шлезци, и польско-шлезски Моравци. Прави Моравци живе на западу т. е. у Иглавскимъ и Цнајмскимъ Дистриктима у Бринскимъ окружјима, изузимаюћи источну међу и Олмицъ на јужно-западной граници. Ныјово нарѣчје мало се разликује одъ народногъ говора у Ческкой. Ханаџи живе у Хани, при рѣки истогъ имена и у среди Мораве, т. е. у предѣлу око Олмица на съвероисточной међи Бринсвогъ окружја, на съверо-западу Храдишкогъ окружја и на западной Преравской страни; на западу простиру се до правы Мораваца, на югу до Славака, на истоку да Влаха и шлезски Мораваца,

а на съверу до Немаца. Моравски Славаци понайвише живе у Храдишкй земљи, а Власи по јужной страни Преравскогъ и по съверной страни Храдишкогъ окружја. Ныјово нарѣчје смешано є одъ Ханаџа и Славака, а у осталомъ сътимъ се одликује, што они јоштъ оно польско превучено л имеју. О пельско-шлезскимъ Моравцима доцніје ће речь быти.

Што самъ годъ горе о Ческима рекао, то исто могу и о Моравцима повторити. Међу моравскимъ нарѣчјима мало се германизма налази, а и у свакомъ є призренју упливъ Немаца слаби; изображен је такођеръ у мањимъ степену; мана любовь къ свирки, а већа наклоность певаню и старымъ нравима и обычайма кодъ нынји влада. Више се јоштъ добросрдечности и гостопримства, него у Ческй налази. Одело имъ є одвећь различито; стародревни живљија начини више се налази кодъ Ханаџа и Влаха. Часть јдна одъ ових последњи Брегови Влаха, преко целогъ летаnomadски живи.

(продуженje слѣдује.)

ФРАНКЛИНЪ,

одъ Стаматовића,

(продуженje.)

Мало се учени людји налази, кои су по Свеучилиштама изображавали, да бы су тако обшта за свое учене заслуге признанія кодъ свѣта нашли, као што ји је Франклињ нашао, онай, велимъ, ни у једномъ Свеучилишту изображен је грађанинъ, онай одъ свио Американски и одъ највише Енглески Свеучилишта Учителствомъ и Докторствомъ Права и Филозофије почествован ј, одъ најславнији учени Друштва и Академиј Европејски, као Лондонске, Паризске и Петровградске прослављениј

Членъ, онай самъ собомъ Академіє и Свеучилишта оснаваний и уређивавши грађанинъ Франклинъ."

И између естетични и морални списателя заузима Франклинъ одвећ важно мѣсто. Нѣгова овогъ рода сочиненія съ Лукіяновымъ Адисоновимъ и Виландовимъ дѣлами сравњуо се, а међутимъ су она за свѣтъ као огледало наничистивъ моралногъ умствованія.

Іоштъ непостижими в Франклинъ у своимъ за просвещеніј и облагорођеніј народнѣ списанимъ дѣлами. У овима прозире онъ у найдубље основе народнѣ, пакъ одъ станишта живота и права народнѣгъ, прелази онъ у светилиште иравії нѣговы и чувства. Изъ народны чувства и представљанія извлачи онъ правый образацъ, пакъ онда преће свега другога съ чистымъ своимъ патріотическимъ духомъ за онимъ само лебди и иде, у чемъ народъ найвећу нужду има; онъ се труди за срчъ и вагру народнѣ врлине и честитости, свагда покрай изображеногъ и озбильскогъ религіозногъ умствованія стараюћи се за умѣреность, раденость и честность народню.

Тако исто и као политичкій списатель био в Франклинъ одвећ славанъ. Нѣгови дневници о великимъ дипломатичкимъ пословима; нѣгови состави о казнителномъ закону, о терговини, о робљу; нѣгове рѣчи о плати чиновничкій, као и о многимъ другимъ предметима одъ превелике су цѣне. Но найвећи в Франклинъ као бранитељ права и свободе свогъ отечества.

Овай истый самъ собомъ изображеный, раденый и грађанскій занатліј, овай съ неутрудимимъ, общеполезнымъ теженјама благодѣтельный човеческій пріятель, овай у многимъ струкама за образацъ служећи списатель есть тако исто и одъ найвеће дѣјателности и съ

безпримѣрно срећнимъ послѣдицама Державникъ, Дипломатъ, Законодавацъ Отечествоосвободитель, и Державооснователь. Онъ се за дуго време борio и найпосле испословао свободу за Америку и чућеня достойну коншитуцију за своє отечество. Нѣму више, него икомъ смертномъ човеку припада та слава, што је онъ ово за човечество найблагодатније приключение съ коимъ је текъ свеза новогъ свѣта са старымъ плодоносна постала, и съ коимъ политическа мышљња людскогъ свободы, а съ томъ како европейска, тако и американска реформа пробудила се и своеобщта историја савшимъ другїј течай добыла, што је велимъ онъ мудрошћу својомъ преправio, створio и утврдио.

И као што је за образацъ лѣпогъ и богатогъ живота овогъ найизванреднѣгъ мужа, тако је и за нѣгову политическую дѣлателностъ то право средоточије, што је управо у Франклину дарованъ свѣту у найпунијемъ савршенству образацъ новогъ грађанства. У цѣломъ животу и теженю, у дружству кралѣва и великаша, у дружству државни и учены мужева, Франклинъ је свагда у найблагородијемъ смислу рѣчи Грађанинъ био. Франклинова грађанска добродѣтель есть основный характеръ нѣговогъ живота и послована. Нигда се јоштъ ни јаче и чистија грађанска добродѣтель на свѣту видѣла одъ Франклинове. Доброта је само право благородство. О овомъ ни је нико јаче учio одъ Франклина. И ово грађанско благородство никаковий смертный ни је имао у чистијемъ савршенству, нежели Франклинъ. Овомъ мужескомъ грађанскомъ добродѣтели управљанъ неизмѣримо урадио в Франклинъ за просвещеніј; но свагда свободанъ будући одъ заблужења материјални и безбожни Французски мудраца тежио је онъ за правомъ побо-

жношћу, и нравственошћу свога народа. Као цѣлогъ свѣта грађанинъ обузимао је Франклинъ цѣло човечество: но по-край тога је свада сасвимъ чистъ био и одъ себичне ограничности найновије Француске политике и одъ неотечестволюбивогъ и непрактичкогъ свѣтограђанства учены Нѣмаца. Као добродѣтланъ свесвѣтскій и државни грађанинъ изпословао је шта више онъ мужественимъ и отечестволюбивимъ пожертвовањемъ државограђанску свободу за своје отчество, као праву основу свогъ послована за напредакъ човечества.

(продуженіе слѣдує)

ЦАРЪ ИВАНЪ.

(Истинитый доказајай).

Царъ Иванъ по обычаю своме преобученъ у одело једногъ сиромашкогъ путника, дође у једно не далеко одъ Москве село, и ту стане тражити пребывалиште, но одъ највећи и богатији селяни буде одбіенъ. Онъ је био нагъ и жестокъ човекъ, и већ је тела његова пламтећа лютост у највећу озбиљност да пређе, када ал' на крају села угледа једну малу колебу. Овде јоштъ последње покушеніје учини. Покуца на врати, и једанъ сиромашакъ човекъ таки му отвори. „Я морамъ овде,“ рекне Иванъ, „одъ глади и умора на сокаку умрети, ако меты не примишъ и не подкрепишъ!“ Милоерданъ Селянинъ одговори му: „Истина да овде у мојој колеби ништа осимъ патић и сиротинћ нема, али опетъ нећешь ты съ мага прага безъ помоћи и подкрепленија отићи, добро ми дакле дошо!“ На то уђе царъ у колебу, и нађе у њој заиста доста велике туге. На једнай чемерной сламной асури спавали су троје нејаке дечице, а поредъ ових опетъ друга два мало одрастніја и ача детета влечала су на тврдой земљи и говорила

су молитве, кое имъ једанъ стацај и овога жена крозъ плаћ казивао. Съ друге опетъ стране иза едне мале коморице зачуо се некий плаћ. Тамо је лежала једна породила, жена овогъ милосрдногъ селянина, тежко болестна и дете у край не у великој вриски и плачу. Утеснитый отаџъ донесе једанъ комадъ прна леба и једанъ сосудићи пића, метне предъ цара и рекне: „ето што имамъ, пакъ се подкрепи, а я идемъ мојој болестница, да и њој што помогнемъ“. — „Добрый човече“, рекне царъ, „небой се, Богъ је милостивъ, онъ ће љу предићи, и оздравити, и ты ћешь зајдно съ њомъ быти сретанъ, ћрт то што си ты мени дана съ учинио, служиће и теби и твоима на благословъ. „Моя ће желя са свимъ испуне на быти“, рекне Селянинъ, „ако ми само Богъ жену подигне, је ли здравље и моя је срећа, ћрт самъ сигуранъ, да могу онда поштено и мирно живити“. „Него вамъ је мала кућица“, рекне царъ, „чудимъ се, како се сви у њој можете склонити!“ „О!“ одговори му Селянинъ, „Мирни и тру-домилубиви могу много пространје у једној едини той колеби скупа пребивати, негол' што беспошице и кавгаџије у једној великој вароши места наћи могу“. — Чуешъ ли прјане,“ рекне Иванъ. „я се нешто у прорицаню разумевамъ, него ми донеси то твоје новорођено дете, можда ћу му штогодъ добро предсказати моћи“. Селянинъ ома оде у коморицу, и врати се весео съ дететомъ натрагъ, ћрт је матери и детету болъ било. Сада царъ узме детенце на руке, полюби га, и погледа неколико магновеніја съ одушевленимъ очима, и мало веселымъ гласомъ рече: „Детенце! мило детенце! Богъ да те поживи; ћрт ти врло велика срећа предстои! Сирома отаџъ махао је мало главомъ као неверуюћи, ћрт ће познавао цара, но опетъ му је мило било, ако и ће веровао, да је срећу непознатай и чрез-

вичайный овай гостъ нѣговомъ детету предсказао, однесавши малогъ опеть матери натрагъ. Међутимъ кадъ є време спаваню дошло, била є и за Ивана једна сламна асура растрта. Сви су затворили после једне вечернѣ молитве очи, и била є у целой колиби найвећа тишина. Самъ Иванъ бдіо є и говоріо лагано у себи: „Ово є тишина и покой райски! вы сте истина сиромашни и у терету, али сте зато найрећни люди на свету, како тихо они тамо одпочиваю на тврдој постель! ал' чиста совесть прави имъ є меканомъ. — Никакво пребацивање, никакво славолубіје, никава жеђь за богатствомъ небуни ѹй и неподмеће трнѣ подъ ныи о сну невиности, о сладкремпително почиванї!“

Слѣдуоће ютро узео є Иванъ са срдечномъ захвалношћу одъ свогъ Домаћина и ньеговы одпустъ, рекавши му: „я идемъ у Москву. Тамо познаемъ я једногъ богатогъ и добротворногъ човека. Съ нымъ ћу я за тебе разговорити се. Надамъ се, да ће онъ место кума кодъ твогъ детенџета заступити и моя ће предсказивана испунитисе. Обећавашь ли се ты мени, да, ако я нѣга предъ вече теби у твою колебу доведемъ, да ће се онда таки детета крштенї предузети? — Исти Сельянинъ мисліо є, да ће се у сјайной Москви тежко когодъ одъ богати Грађана за нѣга и нѣгово детенце заузети и марити, ал' опеть обећа онъ Цару, да онъ одъ своеј стране радо учинити оне шта искано буде. На ово удали се Царъ и дошавши у кремљ на трагъ заповеди свимъ своимъ Дворяномъ и Тѣлочуваромъ найкраснѣ да се оправе, будући є онъ на једно кумованї предъ вече ићи наумјо. Ови су са величимъ удивленїмъ гледали једанъ на другогъ, јеръ нико незнаде, коме є Царъ тако високу честь радъ учинити, ипакъ су учинили како имъ є заповеђено было

(конацъ слѣдуе)

ЧЕСТ И ЧАСТ.

Ове две речи у најстарима славенскима Рукописима налазе се написане овако: Часть и чьсть; и првра у српском чита се „чест“ и значи тал, парче комад (које се по руски чита част). Овде се сравнити може са чадо, које се Српски зове чедо, Руски чадо. „Чест“ је инди Србљима der Theil Pars; од чести — јит Theil; чесница, што се ломи на чести (комаде) честит (betheilt) причешће и причестити „Чьсть“ пак јест „част“ и значи у правом Српском die Ehre. Ово се сравњује са „Члњъ“, чланъ а Руски членъ; часни пост, часни крест, на час ти — је soll ihm јит Ehre dienen.

А Драгосављевић.

МУДРА ИЗРЕЧЕНИЈА.

Сретне ли насъ ткогодъ кои намъ є дужанъ благодарити, съ места се тога сетимо; а колико редиј можемо кога срести, коме смо дужни благодарити безъ да на то помислимо.

Гете.

Природа є видила, да бы чистый небесный пламень найвећегъ пріятельства за насъ на земљи по већој части одвећь финий био, зато га є у земальску чувствену дражесть завила, па се одма Венусъ, Уранія, и Афродите указаше. Любовь некъ наасъ на пріятельство буди, любовь некъ и найтешнѣ пріятельство буде.

Хердеръ.

Ничимъ не показую люди свой характеръ као онимъ што имъ се види, смешно быти.

Озбилска є воля свемогућа; она є Богъ у нашимъ грудица.

Карол. Пихлеръ

Што быва, овде є ясно, зашто? быће явно, кадъ мртви устану.

Милнеръ.

ВѢСТИ.

Пешта. Књижевно Друштво Матица Србска прошасте неделѣ (28 Фебр.) светковала је празникъ Св. Саве, светитеља и просветитеља србскогъ. Као је сала украшена била, коя су ГГ слова говорила, и шта је ово тражество увеличавало, то србскимъ народнимъ Новинама на саобщенїј остављамо. Ми пакъ, кои смо участници били великолепне светковинѣ, само ћемо то нашој почитаемој публики саобщити, што намъ се чини најинтересантнѣј. И тако одма као мимогред јављајући, да је наш јладић Русь Г. Василий Алексиевич Пановъ при тражеству присутствовао, пре лазимо на слово Секретара Матице Србске, Благор. Г. Теодора Павловића, кои после дугогъ о србству и о развитку србскогъ књижства умствованја нај-после славномъ собранију рачуње М. С. устмено и писмено предаде и готово свакогъ увери, да се сав је Матице Србске капиталъ на сигурнимъ местима налази. О истини ове речи ради нашегъ лепшегъ и мирнѣгъ живота вимало је треба да сумњамо; само бы јошто то једно желили, да при тако цветајућемъ Србске М. станову и србско се књижство подномаже; јеръ мы ове две-три године дана врло мало књига угледајмо, кое су на светъ Матичнимъ трошкомъ изишле. Свете пакъ истине и правде држећи се исповедити морамо, да је М. С. права цѣљ и определение: развијати књижства србскогъ неговати, полезне књиге србски списатели, кои ни су у станову собственимъ трудомъ свое књиге издавати, своимъ прошкотомъ штампати— Но јошта већма се зачудијмо, када Г. Секретар је М. С. цело слово начита, а никди ни речи о нашимъ народнимъ школама не прослови; јеръ не ћемо то да спомињмо, што је слово читаве З четврти сата трајало, дакле места и времена было и о народнимъ школама коју прословити; него то само не можемо мимоћи, што је Г. секретар готово поль сата само о организацији народногъ просветења и изображења говорио; а морамо призвати, да су ваше народне школе ако не известнији, занста онако исто поузданъ изворъ, съ когъ бы помоћу такове мужеве при Матици Србской имали, какве цео србски изображенје и неизображенје народъ видити жели.

ДОПИСИ.

Изъ Сомбора. Његово Высокоблагородие
г. в. с. Школа Надзоратель и кр. Педагогическогъ Заведенія Сомборскогъ и Арадскогъ Управы

витель, Г. Еugenij одъ Гуруковичъ, изволио је пре две недеље милостиво објавити, да ће 22. Фебр. т. л. у кр. Педагогическомъ Заведенію Сомборскомъ полгодинији Испытъ у свомъ присутству држати. — И прејда између тога, време кое намъ је веће пролеће предвозвођашавало је, яко се промене, и киша, снегъ и ветаръ путованје скоро невозможнимъ учини; нашта манѣ оно Г. Надзорателя пламтећомъ прама милогъ Рода свогъ любовију заражена, и надъ вовереной му Юности отечески лебдећа, одъ предпрјатија његовогъ одвратити је могло, кои је и занста овамо 20 Фебр. п. п. срећно приспљо, и следујући данъ у недељу присутствовао је при Божественој Литургији, гдје је умилно пјене подручни Препаранди, и Ученника народни Школа слушати прилику имао. — У понедељникъ пакъ после молитве призывања С. Духа умилно одпѣване у присутству много лица како одъ стране Священства и Магистрата, тако и мѣстногъ Гражданства у предноменутомъ заведенію Педагогическомъ испытъ започне. Слышатели Заведеніја овогъ, будущиши је юности наше Наставници и Руководитељи, одъ кои и једанъ манѣ, одъ 4. Грамматикаль классе Латинске свршио је, но по већој части Гимназијумъ, шта выше многи су Философију, и Богословију съ похвалнимъ успѣхомъ окончали,— тѣломъ и духомъ одабрани Младићи, како у пјеню и правилу Црквионију, тако и у прочимъ ныма предаванимъ наукама на различне имањи, како чрезъ Г. Надзорателя тако и другији присутствујући лица учиније во просе тако су јасно, вразмително, и зрело отвѣтствовали, да су у присутствујућој Господи милину, у Г. пакъ Надзорателю велико задовољство, кое је онъ явно изјаснио, возбудили, и сотимъ довольно осведочили, да ће они добри, честити, и поуздани дејце наше у свакомъ призрѣњу воспитатели быти. — По сопршенију испита, Г. Надзоратель краткимъ, по важности пунимъ њему природнимъ словомъ како Г. мѣстномъ Заведеніја Директору, и ГГ. Професорима на неусипномъ труду, кои су они у изображенју преднаведени Слышателя полагали, тако и присутствујућимъ Лицамъ што труда пощадили пису присутствијемъ своимъ Испытъ овај украсити и явнимъ Сведоцима быти благодарећи, ученике по заслуги похвали, и нын представљајући имъ велике, кое ји као Наставнике очекивају дужности, къ даљемъ приљежномъ предлагамо предмета предложењу, оте чески опомене, и ободри. — Прили

комъ овомъ изволіо є Г. Надзыратель и Бібліюеку заведенія овогъ посѣтити, и прегледати, кој близу 500 разы важни на ползу учећесе у истомъ заведенію Юности, опредѣлены книга соджава Сутра дань држань е Испытъ у Народнымъ Школама нормалнимъ у присутствію многобраны отмѣны лица, кои се равнымъ начиномъ са изявленнымъ вышепоменутогъ Г. Надзырателя задовольствомъ окончао. — У истомъ Нормалны Школа зданію налазисе и Школа начертарія, у којој се, како начертанію, тако и краснописанію, и Препарандіе Слышателы по налогу Г. Надзырателя приликомъ правогъ нѣговогъ Заведенія овогъ посѣщенія, изданиомъ, обучаваю. И ову є Г. Надзыратель, за извидити, и прегледати начертанія и краснописанія ныюва посѣтію, гдн се равнымъ начиномъ о добромъ и прилѣжномъ успѣху увѣріо. Четвртый дань многъ свогъ кодъ нась бавленія врати се у Пешту на опредѣлено пребыванія свогъ место. — Боже! благослови труде и подвиге нѣгове и даруй му постоянно здравље да, лице нѣгово много година приликомъ явны испыта међу нама сјено и весело видити узможемо. — Поклони му снагу, да желаемый великий предпріятія нѣговы конецъ што скоріе постигне; јеръ тымъ самимъ надатисе можемо, да ће мо совершење Учителѣ имати, и да ћенамъ Школе болѣ нежели досадъ цветати, и плодоносне бывати! —

В. К. П.

Изъ Бае. Высокоученый Г. Йоакимъ Вунѣвъ списатель србскій и гражданинъ Байскій у 70 години свога жївота изъ искреногъ усердія къ Богу и человѣчеству одъ продаты добара свои у Бан находење тестаментално жертвовао в капиталъ одъ 2541 фр 33 кр. В. В. касси Свето — Николаевске Цркве Байске, подъ тымъ условијемъ, да се Избрано Общество предречене цркве обвежда поклонѣный капиталъ невредимъ и нерушимъ за свагда остане, докле годъ цркве и христијана наше благочестія трае. И Общество наше 24 Септ. 1842 присутствио ћемъ Высокорученомъ Г. Йоакиму Вунїу са особитомъ благодарносѹ обећао се удовлетворити, интересъ по тестаментальному завѣщанію сваке године издавати: свештенику 50. фр. на два ученика нашегъ благочестія 50, учительнима 24, цркви 12, шпиталю 8 Фр. И

збогъ тога мы усердногъ, ревностногъ и примѣрногъ дародаятеля са особитомъ благодарносѹ и принателносѹ србской публики явљамо, у надежди, да ће ово обнародованъ у многой србской души любовь побудити свомъ благочестію и имену србскомъ.

ПУТЬ ПО СВЕТУ.

Енглезъ некій по имени Вилзонъ, да бы се о ладноводной лекаріи уверіо, свогъ собственогъ искуства ради, самъ с собомъ у Грефенбергъ отишашо, и тамо 8 месецій пробавіо. Онъ се, као што самъ преповеда, за ово време бавленя нѣговогъ 3. 524 пута купао у ладной води! 632 сата пробавіо у ладнимъ новома, и испіо 7. 300 чаша ладне воде. Садъ в здравіи, него што с икадъ быо, и као да є садъ одъ майке рођенъ, враћа се дакле у свое отечество до и онъ самъ ладноводну лекарію отвори. —

ПОГРЕШКЕ.

У предходењимъ числама следеће су се увукле погрешке: у числ. 14 стр. 88 *Cuncia negasi*. т. д. место: *cuncia regas* У ч. 15 стр. 90 „ели пензионираный Г. Јованъ Мириловић м. Мириловић. У последн. ч. стр. 97. кадъ не не зна м. кадъ се не зна; не зна де разбери. не зна да разбере; међу ситнацъ божуръ, зеленкада долази и бршљање стр. 98: Оваливадо м. О ливадо стр. 99 не навазим. не налази; стр. 100. Мондону м. Лондону. стр. 102 Од м. Ода; стр. 103: поличкой м. полячкой. Трафъ м. Графъ; стр. 104; замакъ и. замакъ.

Цена ране 3. марта на Пешт. піяци
Пешт. меровъ, грош. б. вр.

	найб.	сред.	лош.
Чисто жито	150	140	132
Наполица	114	110	100
Ражъ	96	94	90
Кчамъ	75	73	54
Зобъ	62	60	70
Кукурузъ	84	80	75

Станѣ дунаава 3. марта
6'. 3''. 9'''. (надъ о.)

Издаватель Димитрій Јовановић. (Bastei Gasse Nr. 349)

У ПЕШТИ словима Баймеловыми.